

Noget, man ikke behøvede at fremkomme med. Jeg vilde for mit Vedkommende i højeste Grad glæde mig, saafremt denne Anstuelse skulde have gjennemtrængt Alle, der paa nogen Maade have med Statsstyrelsen at gjøre, eller som særlig have havt eller vilde faae med denne eller andre lignende Love at gjøre; jeg maa imidlertid tilstaae, at jeg ikke kan nøies med, at man saaledes anerkjender denne Sætning, hvor der ganske theoretisk er Tale om den, men jeg gjør ogsaa Forbring paa, at man skal være rede til at følge den og føre den ud i Livet, i de praktiske Forhold. Jeg finder derfor, at det paaligger dem, som ikke i denne Lov vilde gennemføre dette Princip, at bevise, at her er et saadant Undtagelsestilfælde tilstede, som gjør, at den almindelige økonomiske Regel ikke kan komme til Anvendelse herpaa. Jeg skal gjerne indrømme, at jeg ikke hører til dem, som vilde indskrænke Statens Virksomhed til uden Undtagelse alene at omfatte saadanne Tiemed, som ikke kunne fremmes, uden at den overordnede Statsmyndighed træder til; det er ogsaa min Overbeviisning, at Staten ligeoverfor Frembringelsen har den Opgave, at den skal søge at virke i denne Retning, ja at den ikke engang skal indskrænke sig saavidt, som den ærede Rigsdagsmand for Ringkjøbing Amts, Bie Valgfreds (Madsen) udtalte forleden, at den nemlig skulde indskrænke sig til at fremme Betarbejder, udvikle Omsætnings- og Samfærdselsmidlerne o. s. v. og derved i det Hele virke for at hæve Frembringelsen som Heelhed. Men jeg vil gaae videre og udtale, at der ogsaa efter min Overbeviisning kan være Undtagelsestilfælde, hvor Staten bør træde til, for at hjælpe paa den enkelte Frembringelse, men da maa man være forsigtig, og altid gjøre sig tilstrækkelig klar, om der ogsaa virkelig er et Undtagelsestilfælde tilstede. Saadanne Undtagelser kan der navnlig være tilstede, hvor der skal gjøres Forsøg, skal indføres enten nye Frembringelser eller nye Frembringelsesmaader, og hvor de almindelige økonomiske Love ikke strax kunne gjøre sig gjældende paa Grund af manglende Erfaring; men Understøttelsen i disse Undtagelsestilfælde bør da kun være kortvarig, og desuden saa nøie som muligt knyttet til den enkelte private Interesse, jeg mener til den

enkelte private Interesse, som giver sig af med den særlige Frembringelse. Men jeg paastaar og vedbliver at paastaae, saalænge indtil det Mødsatte er beviist, at her intet Tilfælde er, som kan henføres til Undtagelserne. Hestefrembringelsen i vort Land er intet Nyt eller af den Beskaffenhed, at man kan sige, at her er en særlig Grund til at understøtte den; tværtimod, Sagen stiller sig jo saaledes hos os, at vi endog have havt et gammelt Ny for denne Frembringelse, og at den baade har været saa udbredt og endnu den Dag idag er saa udbredt, at vi ikke alene frembringe Heste til eget Behov, men ogsaa til Udførsel. Naar man saa vil svare mig: „Det er sandt nok, men for Tiden befindes vi os i en Overgangstilstand og i saadanne Forhold, at der skal anstilles Forsøg“, saa skal jeg dertil bemærke, at disse Forsøg dog ikke kunne vedblive evindeligt.

Nu have vi i 200 Aar, ligesiden Christen den 4des Tid, seet, at Staten paa forskjellig Maade enten directe eller indirecte, mere og mindre, men altid med store Summer har understøttet Stutterivæsenet, og skulle vi derfor endnu befindes os i denne Overgangstilstand, kan jeg ikke indsee, at vi nogensinde vilde blive færdige dermed. Det forekommer mig tværtimod, at nu maae vi være enige i, at Tiden er kommen, da denne Frembringelse kan staae paa sine egne Been. Jeg skal endnu anføre en Indvending, som jeg kan tænke mig vil blive fremsat af den høitærede Indenrigsminister. Han har nemlig tidligere, og navnlig forleden Dag, da denne Sag blev berørt under Finantselevens Behandling, udtalt, at han ventede, at Folkethinget vilde antage denne Lov, saaledes som den er kommen fra Landstinget, idet Folkethinget jo alt havde udøvet sin bethdelige Indflydelse paa den, og han udtalte fremdeles, at Regjeringen i alt Bessentligt havde taget denne Lov, som den forelaa efter Afstemningen her ifjor, og tilspiede, at da Landstinget havde indskrænket sig til at gjøre mindre Forandringer, var man igjunden nu her forpligtet til at anerkjende sin egen Afstemning fra ifjor, og derfor tage Lovene, som den ligger for. Jeg tilstaaer, at denne Indvending kan have endeel Vægt, idet jeg indrømmer, at hvor